

1000 PLEKKEN

BELGIË

DIE JE ÉCHT GEZIEN MOET HEBBEN

België zoals je
het nooit eerder zag

Fotografie: Koen De Langhe

Gert Corremans, Paul De Moor, Santina De Meester,
Sara Van Poucke, Joris Verbeure

Lannoo

Inhoud

8 Inleiding

10 Vlaanderen

12 West-Vlaanderen

De Kust / Brugge / Brugse Ommeland /
Westhoek / West-Vlaamse Leiestreek

82 Oost-Vlaanderen

Leiestreek / Gent / Meetjesland / Scheldeland
en Denderstreek / Vlaamse Ardennen /
Wasland

136 Antwerpen

Mechelen, Zuidrand en Rupelstreek /
Antwerpen / Antwerpse Kempen / Scheldeland

192 Limburg

Genk en de mijnstreek / Hasselt / Limburgse
Kempen / Maaseik, Maasland en Grensmaas /
Tongeren, Sint-Truiden en Haspengouw /
Voerstreek

246 Vlaams-Brabant

Groene Gordel en Pajottenland / Leuven /
Hageland

286 Brussels

Hoofdstedelijk Gewest

312 Wallonië

314 Henegouwen

Wallonie Picarde / Région de Mons / Parc des
Canaux et Châteaux / Pays de Charleroi /
Pays des Lacs

366 Waals-Brabant

382 Namen

Vallée de la Meuse Namur-Dinant / Ville de
Namur / Condroz-Famenne / Entre Sambre et
Orneau / Famenne-Ardenne, Ourthe & Lesse /
Pays des Lacs / Pays de Bouillon

438 Luik

Spa - Hautes Fagnes - Ardennes / Ville de
Liège - Pays de Liège / Oostkantons /
Ourthe-Vesdre-Amblève / Pays de Herve /
Pays de Vesdre / Terres-de-Meuse

486 Luxemburg

Pays de Bastogne / Pays d'Arlon / Cap Sûre-
Anlier / Cœur de l'Ardenne, Ourthe et Aisne /
Famenne-Ardenne, Ourthe & Lesse /
Grande Forêt de Saint-Hubert / Gaume /
Haute-Ardenne / Pays de Bouillon

538 Dankwoord

538 Register

544 Fotoverantwoording

België, een handleiding

De reis verschilt altijd
van de kaart.

– Michel de Certeau

Wanneer ik mensen vertelde dat ik dit boek samenstelde, mocht ik twee reacties verwachten. 'Duizend plekken die je écht gezien moet hebben... in België? Kom je wel aan duizend?' Of: 'Oei, dat wordt selecteren. Heb je deze plek al? En deze? En deze...' Als dat ook jouw reactie is en je benieuwd bent of jouw favoriete plekken deze selectie hebben gehaald, dan hoor je bij de gelukkigen die de eenvoudigste formule voor een zonnig leven hebben ontdekt. België is groot, het leven is kort en duizend-en-een avonturen beginnen bij je voordeur. De hemel is alleen grauw als je hem van achter je venster bekijkt. In het open veld zie je de schakeringen.

Een reis hoeft niet ver te gaan of lang te duren. Wat telt, is dat je op pad gaat. Elke reden is goed genoeg. Shoppen, street art bekijken en lekker eten in Hasselt, op één dag drie kleine musea bezoeken in Brussel, eindelijk het *Lam*

Gods bezichtigen in Gent, de betere Antwerpse boekhandel plunderen en op café in je nieuwe aanwinsten bladeren. Fietsen langs de Schelde, rotsklimmen aan de Maas, de kinderen meenemen naar Pairi Daiza, met vriendinnen dwars door België stappen langs de GR129 of in je eentje drie dagen rondtrekken in het woud van Saint-Hubert. Misschien doen tuinen en parken je hart sneller kloppen. Boek je graag met zijn tweetjes een tafel met overnachting in een sterrenzaak met bed & breakfast. Heb je een zwak voor romaanse platelandskerkjes of doorkruis je België graag in de voetsporen van Victor Hugo, de Franse schrijver die werkelijk overal is geweest. Hij tekende op reis: ook een goed idee.

Elke plek in dit boek is een reden om op pad te gaan. Elke plek is een aanknopingspunt voor je dagtrip, microavontuur, weekendje weg, schijnbaar einde-

LINKERPAGINA // Mechelen, Antwerpen (zie blz. 138).

LINKS // Atomium, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Laken (zie blz. 304).

RECHTS // Dinant, Namen (zie blz. 393).

loze zomervakantie. Gebruik dit boek dus niet als een bucketlist. Probeer niet planmatig bezienswaardigheden af te vinken. Reizen kunnen kort zijn maar verlopen niet volgens schema. Ons dagelijks leven laat zich niet in stratenplannen gieten, stelde de Franse filosoof Michel de Certeau vast. In elke stad creëren voetgangers olifantenpaadjes die afwijken van de vooraf bedachte voetpaden. Dit boek bundelt duizend uitnodigingen om eropuit te trekken, of duizend aanleidingen om je persoonlijke olifantenpaadjes te banen.

Fotograaf Koen De Langhe houdt ook van olifantenpaadjes. Voor zijn website *Fotogeniek België* staat hij graag bij dag en dauw of bij valavond in de natuur, op mooie locaties waarvoor hij de tijd nam om ze te ontdekken. Tijdens het maken van dit boek verbaasde hij zich ook over de rijkdom en schoonheid van onze steden en musea. Je hoeft

niet ver te reizen om met verstomming geslagen te worden. Er zijn weinig landen waar je op zo'n beperkte oppervlakte zo veel kunstschaten, bijzondere architectuur en boeiende verhalen kunt aantreffen.

Dit boek is de luxe foto-editie en update van *1000 plekken die je écht gezien moet hebben in België*. De plekken zijn gerangschikt volgens gewest, provincie en toeristische regio, en vervolgens alfabetisch per fusiegemeente. Waalse locaties die gesloten waren als gevolg van de overstromingen van 2021, behielden hun plek in het boek. Bij het updaten van de selectie, viel me op hoe snel het toerisme in België evolueert. Er komen elk jaar plekken bij die je gezien moet hebben, niet alleen nieuwe attracties, maar ook historische monumenten die aan hun tweede jeugd beginnen. De fotografie in dit boek leert me ook dat een bezienswaardigheid

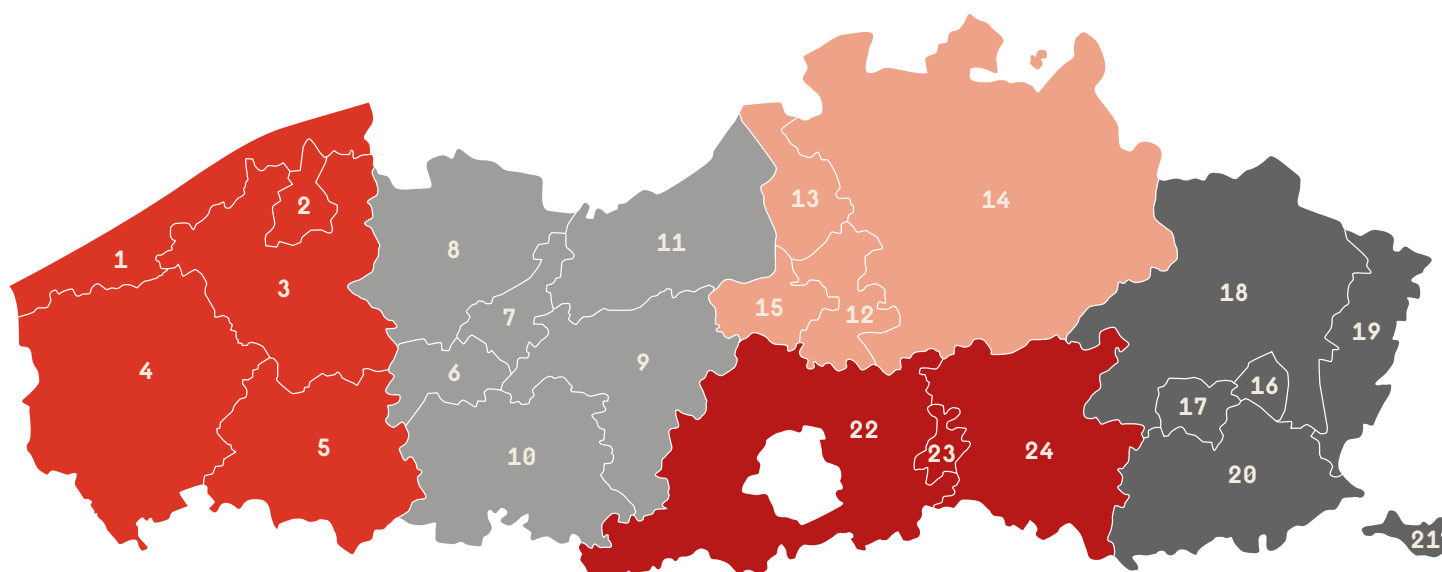
niet groots of spectaculair hoeft te zijn. België op zijn best kan een eenvoudig dorpsplein zijn. Een veldkapel, een jaagpad, een duizendjarige eik. Volg ook daarom de olifantenpaadjes, want je favoriete plek ontdek je zelf, en ze staat misschien niet eens in dit boek.

– Gert Corremans

Vlaanderen

West-Vlaanderen

- 1** De Kust
- 2** Brugge
- 3** Brugse Ommeland
- 4** Westhoek
- 5** West-Vlaamse Leiestreek

Oost-Vlaanderen

- 6** Leiestreek
- 7** Gent
- 8** Meetjesland
- 9** Scheldeland en Denderstreek
- 10** Vlaamse Ardennen
- 11** Waasland

Antwerpen

- 12** Mechelen, Zuidrand en Rupelstreek
- 13** Antwerpen
- 14** Antwerpse Kempen
- 15** Scheldeland

Limburg

- 16** Genk en de Mijnstreek
- 17** Hasselt
- 18** Limburgse Kempen
- 19** Maaseik, Maasland en Grensmaas
- 20** Tongeren, Sint-Truiden en Haspengouw
- 21** Voerstreek

Vlaams-Brabant

- 22** Groene Gordel en Pajottenland
- 23** Leuven
- 24** Hageland

West-Vlaanderen

GARNAALVISSERS TE PAARD

Koksijde, Oostduinkerke

// Ruiters
van de Noordzee

Bij laag tij trekken de garnalvissers te paard de zee in. Ze hebben drie uur de tijd om hun vangst binnen te halen. Hun stoere maar rustige Brabantse trekpaarden slepen een zwaar garnaalnet voort en waden tot borsthoogte het water in. Na elke 'trek' keert de visser terug naar het strand om zijn net te ledigen in de korven die aan zijn paard hangen. Thuis spoelt hij de grijze garnalen schoon en kookt ze volgens zijn eigen geheim recept. De garnalvangst te paard kwam overal aan de Belgische kust voor, maar bestaat alleen nog in Oostduinkerke en is door de Unesco erkend als Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid.

Garnalvissers te paard,
Oostduinkerke (Koksijde),
www.paardevissers.be

TIP // Kruwers (kruiers) zijn garnalvissers te voet. Koksijde telt vier verenigingen.

// Het NAVIGO Nationaal Visserijmuseum krijgt een nieuwe museumvleugel, op maat van het 17 meter lange skelet van potvis Valentijn. Heropening in 2023.

De Kust

BEAUFORT BEELDENPARK

Tien kustgemeenten

// Kunstwerken aan zee

Het driejaarlijkse kunstproject Beaufort heeft de kust internationaal op de kaart gezet als cultuurbestemming. Het strand, de duinen, de dijk of pleinen en straten in onze badplaatsen verwelkomen de hele zomer sculpturen en installaties van kunstenaars van wereldklasse. Ze kiezen voor bestaande werken of ontwerpen hun creaties speciaal voor hun standplaats. Aan de zevende editie in 2021 namen alle tien de kustgemeenten deel. Negen kunstwerken werden aangekocht en voegden zich bij de dertig sculpturen die al deel uitmaken van het Beaufort Beeldenpark. Het beeldenpark strekt zich uit van De Panne tot Knokke-Heist. Sommige kunstwerken zijn iconisch geworden: in Oostende de Rock Strangers van Arne Quinze, in Middelkerke de graafmachine van Wim Delvoye en in Nieuwpoort de kleurrijke windzakken van Daniel Buren en het ruitersstandbeeld op de golfbreker van Nina Beier.

Beaufort Beeldenpark,
De Panne tot Knokke-Heist,
www.beaufortbeeldenpark.be

KUSTFIETSRUTE

West-Vlaanderen

// Icoonfietsroutes door Vlaanderen

In 2021 werden de LF-routes (langeafstandsfietsroutes) vervangen door acht nieuwe iconofietsroutes. De kustroute (85 km) beet het spits af. Om iconisch te zijn, zoals een kunstwerk, moet een iconofietsroute je weten te boeien met het beste van een streek of een historisch thema. De Kustroute leidt van het Zwin naar het Duinenreservaat de Westhoek en sluit aan op de Nederlandse kustroute en La Vélomaritime in Frankrijk. Onderweg maak je kennis met al wat onze kust bijzonder maakt: het strand, slikken en schorren, duinbossen, polders, belle-époque-architectuur, het Beaufort Beeldenpark, maritiem erfgoed en natuurlijk de lekkerste adresjes en gezelligste terrassen. Van De Panne naar het Zwin heb je vaker meewind dan omgekeerd.

Kustroute, www.dekust.be

TIP // Zie ook: Frontroute, Kempenroute, Schelderoute, Kunststedenroute, Groene Gordelroute, Heuvelroute en Vlaanderenroute. Bestond al maar werd nieuw bewegwijzerd: de Maasroute.

BELLE EPOQUE CENTRUM Blankenberge

// Hoe je vroeger
vakantie aan zee vierde

De spoorlijn Brugge-Heist zette Blankenberge in 1863 op de kaart als mondaine badplaats. De Europese burgerij, die dankzij de industriële revolutie fortuin had gemaakt, kwam aan zee de gezonde lucht opsnuiven die in de zwaar vervuilde steden ontbrak. In het vissersdorp Blankenberge schoten de villa's als duingras uit het zand. Ga wandelen in de wijk rond de Sint-Rochuskerk en kijk uit

naar de met sierlijke balustrades en met tegeltableaus versierde woningen van de tweedewoningbezitters van toen. Het Belle Epoque Centrum is ondergebracht in drie gerestaureerde belle-époquevilla's en laat je de gouden jaren van Blankenberge herbeleven. Dankzij de kindvriendelijke, interactieve opstelling kruip je in de huid van de deftige dames en heren die tussen 1870 en 1914 vakantie vierden in Blankenberge.

Belle Epoque Centrum,
Elisabethstraat 24, Blankenberge,
www.belleepoquecentrum.be

TIP // Spring binnen in het Huisje van Majutte, een geklasseerd vissershuisje ingericht als museumcafé.

PARAVANG Blankenberge

// Uit de wind

Wat is er aan zee heerlijker dan mensen kijken op een beschut plekje uit de wind? De Paravang is er speciaal voor gebouwd. Hij vangt de wind, zoals een Franse paravent, sinds 1908. Deftige dames en heren zakten toen graag af naar Blankenberge, misschien niet de Koningin der Badsteden, maar wel de eerste eredame. Aan zonnebaden of zwemmen deden ze niet. Je kwam je longen laven met helende, jodiumrijke lucht en... roddelen en mensen kijken. De Paravang was de rustplaats met cachet die je in een luxebadplaats als Blankenberge mocht verwachten. In het dak, dat een oosterse uitstraling heeft, zijn geglazuurde schelpmotieven verwerkt. De hartekijn die het windscherm stut, is een kunstwerk van Folkert de Jong voor Beaufort 2012.

Paravang,
aan de haven van Blankenberge,
www.visit-blankenberge.be

BELGIUM PIER Blankenberge

// Uitwaaien in zee

De Pier van Blankenberge kampt met betonrot en krijgt de komende vier jaar een hoogst noodzakelijke opknapbeurt. De brasserie en de rooftopbar op het uiteinde blijven bereikbaar via tijdelijke toegangswegen naast het versleten wandelpad. Na de renovatie zal de pier weer schitteren zoals tijdens het interbellum. De pier is een Britse uitvinding, net als de badplaats aan zee. Een exemplaar dat 350 meter in zee steekt, is uitzonderlijk op het Europese vasteland. Bovendien

heeft de Blankenbergse pier zijn historisch karakter bewaard. Het origineel in art nouveau uit 1894 is tijdens de Eerste Wereldoorlog in brand gestoken, maar de stad liet een vergelijkbaar exemplaar bouwen in 1933, in de art-decostijl die toen in zwang was.

Belgium Pier,
Zeedijk 261, Blankenberge,
www.belgiumpier.be

SEA LIFE Blankenberge

// Zoo van de zee
en de rivieren

Bij Sea Life maak je een kletsnatte wereldreis. Meer dan vijftig aquariums brengen de onderwaterwereld in beeld, van de Noordzee tot de tropische koraalriffen en van onze rivieren tot het Amazonegebied. Tijdens de voedermomenten zie je hoe de verzorgers de otters, pinguïns en zeehonden hun dagelijkse visjes toewerpen. In de oceaantunnel zwemmen boven je hoofd haaien en tropische vissen voorbij. De zeedieren zijn er niet alleen om mooi te wezen, je leert ook meer over kwalen, roggen, clownvissen en andere onderwatersnuikers. Het zeehondenopvangcentrum redt zieke zeehondenpups die op onze stranden aanspoelen en laat ze na vier maanden verzorging weer vrij.

Sea Life Blankenberge,
Koning Albert I-laan 116, Blankenberge,
www.visitsealife.com

UITKERKSE POLDER Blankenberge

// Middeleeuws weidelandschap

De hoogbouw van Blankenberge tekent zich af aan de horizon. Maar voor je neus strijken vogels neer in een polderlandschap dat uit de vroege middeleeuwen stamt. Tienduizenden kleine rietganzen komen overwinteren. Een paar velduilen ook. Je hebt geluk als je er eentje spot. In april en mei is het uitkijken naar weidevogels zoals de kempfaan, de tureluur en de grutto, die zijn naam gaf aan de vogelkijkhut. De Uitkerkse Polder bestrijkt 1400 hectare en is van internationaal belang voor broed- en trekvogels. Sloten doorkruisen het weidelandschap, waar koeien en schapen grazen. Bij zonsopgang ademen de weides nevel. Bij valavond daalt er rust en koude neer over het landschap.

Bezoekerscentrum Uitkerkse Polder,
Kuiperscheeweg 20, Blankenberge,
www.uitkerkse-polder.be

DE CONCESSIE De Haan

// Cottages in de duinen

De Concessie is de beschermde villawijk in het centrum van De Haan. De landhuizen en hotels roepen de sfeer van de belle époque op met hun erkers, balkons, loggia's, luiken, vakwerk, torentjes, steile daken. Je zou van ecotoerisme avant la lettre kunnen spreken. 1886, de stoomkusttram verbindt Oostende met Blankenberge. Wat is de kust prachtig ongerept in de polderdorpjes Klemskerke en Vlissegem! Ideaal toch voor een natuurvakantie aan zee? Drie ondernemende heren pachten vijftig hectare grond van koning Leopold II. Le-Coq-sur-Mer wordt een charmante, gezapige badstad op maat van de Brusselse bourgeoisie. In Engels-Normandische stijl, beschermt door bossen en duinen, precies zoals de Franse badplaats Arcachon in de Landes. Josef Stübgen, de stedenbouwkundige van Leopold II, tekent de plannen. Hoogbouw is een taboe en zal dat altijd blijven.

De Concessie, De Haan,
www.visitdehaan.be

TIP // Ook het tramstation uit 1902 bleef behouden. // Wandel in de voetsporen van Albert Einstein, die de zomer van 1933 doorbracht in De Haan. // Het historische Hotel des Brasseurs wordt het eerste klimaatneutrale hotel van Vlaanderen.

NATUURRESERVAAT DE WESTHOEK De Panne

// Grensoverschrijdende duinen

Natuurreservaat De Westhoek strekt zich uit over 350 hectare en vormt samen met het Calmeynbos, de Krakeelduinen, de Oosthoekduinen en het Franse natuurgebied Le Perroquet het grootste duinmassief aan de kust. Duinen zijn hier nooit zomaar duinen. Hun vorm, leeftijd en begroeiing hangen van hun ligging ten opzichte van de kust af. Het grote centrale loopduin staat bekend als de Sahara. De wind verstuift de zandmassa naar het zuidoosten. Planten koloniseren de duinen, maar konijnen graven de vegetatie weer weg. Doordat hun aantal afneemt, vergroent de Sahara. Ruim 400 planten trekken insecten aan, die op hun beurt bijzondere vogels aantrekken. Stippel zelf je route uit langs wandelknooppunten, volg de Westhoekwandelroute of doe een natuurloop langs een van de zes loopplussen. Bezoekerscentrum Duinpanne is een handig startpunt.

Natuurreservaat De Westhoek,
Bezoekerscentrum Duinpanne,
Olmendreef 2, De Panne,
www.natuurenbos.be/westhoek

PLOPSALAND

De Panne, Adinkerke

// Van honingbij tot Maya de Bij

Generaties kinderen zijn op schoolreis geweest naar het Meli Park. Albéric Florizoone richtte het pretpark in 1935 op om zijn honingmerk te promoten, dat je nog altijd in de supermarkt vindt. Hij verzon attracties rond bijen en trad op in educatieve shows, waarbij hij zich liet steken. Kortom, hij verschilde weinig van Gert Verhulst, die het pretpark in 2000 overnam met Studio 100 en er jarenlang optrad in de Samson & Gert zomershows. In Plopsaland geven Kabouter Plop, Mega Mindy, K3, Piet Piraat en andere televisiefiguren kleur aan de attractiezones rond het centrale dorpsplein. De honingbij maakte haar comeback toen Studio 100 de animatieserie *Maya de Bij* aankocht en de indoorspeeltuin Mayaland opende. Om niet uit de gratie te vallen bij het jonge volkje blijft Plopsaland zijn aanbod updaten. In de zomer van 2021 opende The Ride to Happiness by Tomorrowland, een extreme rollercoaster in samenwerking met het dancefestival.

Plopsaland,
De Pannelaan 68, De Panne,
www.plopsaland.be

HET ZWIN

Knokke

// Internationale luchthaven voor vogels

Vlaming is afgeleid van flauma, het Germaanse woord voor vloed. In het Zwin keer je terug naar de onbeschutte kust van onze voorouders. Ingedijkte polders bestonden nog niet. Oostende, Middelkerke en Westende lagen nog op Testerep, een eiland net uit de kust. De stormvloed van 1134 vormde de kilometers brede zee-arm van het Zwin, die Brugge bereikbaar maakte voor zeeschepen. Het huidige Zwin is slechts een klein restant van de vroegere zee-arm. In 2019 werd de internationale dijk doorgestoken en werd 120 hectare polder teruggelaten aan de Noordzee. Fiets rond het uitgebreide getijden-

gebied, naar de Zwinduinen en -polders in Nederland. Het Zwin Natuur Park is de internationale luchthaven voor vogels. Bezichtig de tentoonstellingen in het bezoekerscentrum en trek de Zwinvlakte in. Verschillende wandelroutes leiden door de slikken en schorren. Observeer broed- en trekvogels in de kijkhut of klim in de panoramatoren. In de zomer rolt de zwinneblomme, het lamsoor, een paars bloementapijt uit in de schorren.

Provinciaal Natuurpark Zwin,
Graaf Léon Lippensdreef 8, Knokke-Heist,
www.zwin.be

NATUURRESERVAAT BAAI VAN HEIST

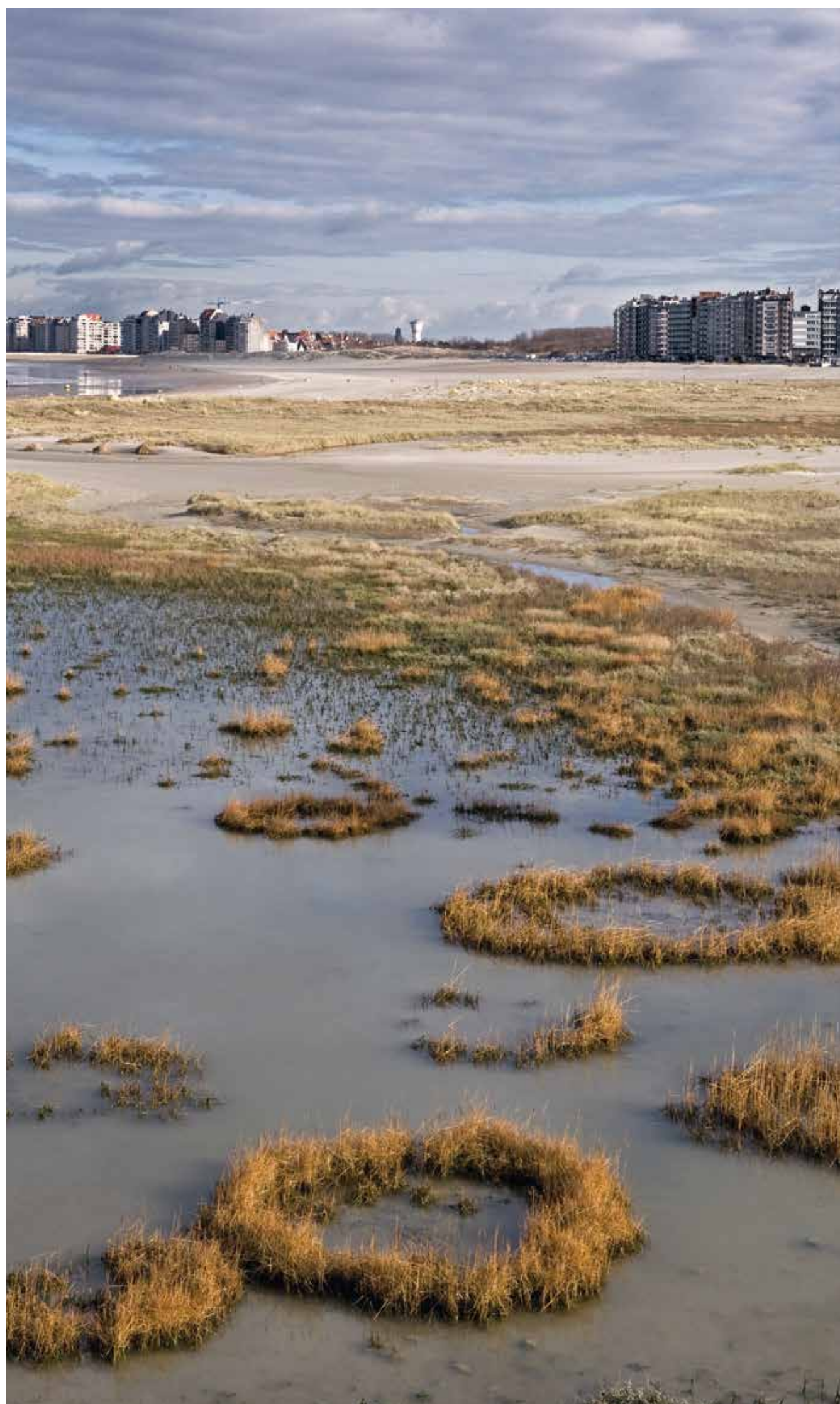
Knokke-Heist, Heist

// Nonnetje in het drijfzand

Heist West grenst aan de haven van Zeebrugge. De aanleg van de strekdam die de dokken afschermt, verzwakte de zeestroming voor het strand van Heist. Tegen de dam werd zand afgezet, waardoor het strand groeide. Maar vaste grond had je er niet onder je voeten. In 1993 zonk een Leuvens nonnetje dat langs de waterlijn kuisde, weg in een poel met drijfzand. Ze werd op het nippertje gered van de verdrinkingsdood. Het gebied werd afgesloten voor badgasten en dankzij de inspanningen van natuurliefhebbers erkend als natuurreservaat. Het gebied evolueerde zonder menselijke tussenkomst. Het stuifzand vormde duinen, die gefixeerd werden door zeeraket, zeepostelein en andere planten. Steltlopers en eenden foerageren in de slibgronden. Je mag het gebied van augustus tot april verkennen via afgebakende paden. Tijdens het broedseizoen zou je nestelende strandvogels storen.

Natuurreservaat Baai van Heist,
www.natuurenbos.be/heistwest

TIP // De brug over de Elisabethlaan leidt naar de Sashul, de Vuurtorenweiden en de Kleiputten van Heist, nog meer natuurgebieden naast de haven van Zeebrugge.

BRUGGE

West-Vlaanderen

Welkom in de oudste wereldstad van West-Europa. Niet Londen of Amsterdam, maar Brugge was van de 13de tot 15de eeuw de economische draaischijf aan de Noordzee. Schepen uit heel West- en Noord-Europa meerden aan in de havens langs het Zwin. Na het gouden tijdperk doofde de bedrijvigheid langs de Reien uit. In de 19de eeuw kwamen melancholisch gestemde schrijvers de doodse, mysterieuze stilte opsnuiven in een verarmde stad waar fascinerende monumenten aan gouden tijden herinnerden. Reizigers volgden in hun kielzog. Verval is romantisch, toch? Wie wou niet wegdromen in een muisstil maar grandioos decor? Vandaag staat Brugge op de wereldkaart van het toerisme. Maar elke Bruggeling weet dat je de drukte snel kunt ontvluchten. Verborgene plekjes op overschot! Het **Prinselijk Begijnhof Ten Wijngaerde** staat bij alle bezoekers op de bucketlist, maar niemand verstoort de stilte. Je voelt je er altijd een indringer, misschien omdat er kloosterzusters in de witte huisjes wonen. Of omdat je je, nadat je door het poortgebouw bent gewandeld, in een wereld waant die op acht eeuwen tijd nauwelijks veranderd is, en die je niet uit balans wil brengen.

RECHTS // GODSHUIS DE MEULENAERE

Het middeleeuwse Brugge kende geen sociale zekerheid. Daarom ontfermden gilden en rijke burgers zich over arme of bejaarde stadsgenoten. Vanaf de 14de eeuw stichtten ze godshuizen, woonerven met huisjes rond een binnentuin. Bij de ingang kon de weldoener haar of zijn naam op de muur aanbrengen. Weduwe Johanna De Meulenaere liet haar godshuis bouwen in 1613.

RECHTS // CAFÉ VLISSINGHE

De oudste kroeg van Brugge houdt zich schuil in een smal straatje in het Sint-Annakwartier en wordt sinds 1515 ononderbroken uitgebaat. Het interieur is jonger. Jacques De Meulemeester, een Brugse brouwer die het café in 1855 in handen kreeg, puzzelde een romantische, oud-Vlaamse gelagzaal bijeen met oude meubels, schilderijen en decoratie die hij her en der op de kop tikte.

BOVEN // CONCERTGEBOUW

Brugge had als culturele hoofdstad van Europa in 2002 een nieuwe concertzaal nodig en schreef een internationale wedstrijd uit. Paul Robbrecht en Hilde Daem kwamen als winnaars uit de bus en leverden een gebouw af dat in alle reis- en architectuurgidsen prijkt. Het Concertgebouw heeft een buitengewone akoestiek en programmeert het beste van de klassieke muziek en de hedendaagse dans.

RECHTS // BRUGSE REIEN

Brugge ontstond als handelsneerzetting aan de Reie, een rivier die bij Torhout ontsprong en uitmondde in de Noordzee. De natuurlijke waterloop stroomde van zuid naar noord door de stad, van het Minnewater naar de Dampoort. De Dijver, de Spiegelrei en de Langerei maken deel uit van de oorspronkelijke rivier, die ook langs de fotogenieke Rozenhoedkaai stroomde.

LINKS // GEZELLEHUIS

Guido Gezelle (1830-1899) glijdt weg in de vergetelheid. Zijn naam echoot nog, maar wie leest zijn virtueuze, in zijn tijd vernieuwende én invloedrijke gedichten nog? Zijn geboortehuis dateert uit de 16de eeuw maar het interieur kreeg een frisse, trendy aankleding. Vijf thema's uit zijn werk worden belicht: natuur, religie, vriendschap, taal- en volkskunde en traditie en vernieuwing.

LINKS // BASILIEK VAN HET HEILIG BLOED

De Basiliek van het Heilig Bloed is een dubbelkapel. Beneden ligt de Sint-Basiliuskapel, de intacte romaanse huiskapel van de graven van Vlaanderen. Via het trappenhuis Ter Steeghere klim je naar de Heilig Bloedkapel, waar de relikwie van het Heilig Bloed wordt bewaard. Diederik van de Elzas, graaf van Vlaanderen, zou ze na de Tweede Kruistocht meegebracht hebben naar Brugge.

ONDER // GROENINGEMUSEUM

Jan Van Eyck en Roger Raveel hebben weinig gemeen, maar in het Groeningemuseum vormen ze begin- en eindpunt van een wervelende reis door de Belgische kunstgeschiedenis. De Vlaamse Primitieven eisen de hoofdrol op, met Jan Van Eycks *Madonna met kanunnik Joris van der Paele* en Hans Memlings *Moreeltriptiek* als blikvangers. Maar wie haalt zijn neus op voor Ensor, Delvaux, Magritte, Alechinsky?

ONDER // BRUGSE VRIJE

In het landhuis dat tegen het Stadhuis aanleunt, kwam vroeger de raad van het Brugse Vrije bijeen. Geestelijke en wereldlijke machthebbers namen er beslissingen over een rijk landbouwgebied, dat begrensd werd door de Westerschelde, de IJzer en de Noordzee. Het Brugse Vrije maakte deel uit van het Graafschap Vlaanderen. Later deed het landhuis dienst als gerechtshof. Je kunt de oude assisenzaal en de renaissancezaal met de monumentale pronkschouw bezichtigen. Tegenwoordig huist het Brugse stadsarchief in het gebouw.

RECHTS // GRUUTHUSEMUSEUM

De familie Gruuthuse was een machtige, schatrijke familie in het Brugge van de 13de tot de 15de eeuw. Ze dankte haar fortuin aan het gruutrecht: het alleenrecht om gruu te leveren, het kruidenmengsel waarmee je toen bier brouwde. Haar devies 'Plus est en vous' duikt overal op in het Gruuthusemuseum. Meubels, munten, muziekinstrumenten, wapens, kant en schilderijen reconstrueren het leven in een Brugs stadspaleis uit de Bourgondische tijd.

LINKS // SINT-JANSHOSPITAAL

Hans Memling raakt nooit gedateerd. Het Sint-Janshospitaal bezit zes originele Memlings, waarvan het *Reliekschrijn van de Heilige Ursula* de publieksliefeling is. Vier van de zes werken werden speciaal voor het hospitaal gemaakt en zijn er thuis sinds de 15de eeuw. De kunstwerken hangen of staan in de ziekenzalen van een van de oudste hospitaalgebouwen van Europa.

LINKS // BELFORT VAN BRUGGE

Belforten symboliseren de macht en de vrijheid van de laatmiddeleeuwse steden. In Brugge deelt het 13de-eeuwse belfort de skyline met de Onze-Lieve-Vrouwekerk en de Sint-Salvatorskathedraal. 366 trappen leiden je naar een indrukwekkend uitzicht over Brugge. Onderweg kun je uitblazen in de schatkamer, waar de stadskeuren, het stadszegel en de stadskas bewaard werden.

ONDER // HUISBROUWERIJ DE HALVE MAAN

Dit familiebedrijf brouwt sinds zes generaties bier in hartje Brugge, aan het pittoreske Walplein. De brasserie, die Vlaamse klassiekers bij je bier serveert, gonst meestal van de drukte en de rondleidingen in de brouwerij vinden dagelijks plaats in verschillende talen.

BOVEN // HOF SEBRECHTS

Hof Sebrecchts is een van de vele geheime groene plekjes in Brugge, waar je op adem kunt komen. Achter de monumentale toegangspoort verschuilt zich een stil park, helemaal ingesloten door bebouwing. De stad nam de tuin over van chirurg en universiteitsprofessor Joseph Sebrecchts, die kweekserres had geplaatst en boomgaarden en moestuinen aangelegd. Ze zijn vervangen door een speeltuin met originele picknickbanken.

LINKS // ONZE-LIEVE-VROUWEKERK

De bakstenen torenspits van de Onze-Lieve-Vrouwekerk prikt gaten in de Brugse hemel. Binnen wachten je de praalgraven van Maria van Bourgondië en Karel de Stoute en een drieluik besteld door Margaretha van Savoie. Het koor verenigt vijf generaties vorsten, van Karel de Stoute tot Filips II en is een van de mooiste vorstelijke mausolea in Europa. Maar de topattractie staat in de Sacramentskapel: de marmeren *Madonna met kind* van Michelangelo.

Triënnale Brugge, Brugge	38	Vlooybergtoeren, Tielt-Winge	284	Wijkasteel Genoels-Elderen, Riemst, Genoels-Elderen	229
Trinkhall Museum, Liège	449	Voeren, Remersdaal	244	Wijkasteel Vandeuren, Lubbeek, Linden	277
Turnhout	178, 181	Voeren, Sint-Martens-Voeren	240, 244	Wildpark van Han, Rochefort, Han-sur-Lesse	426
Tyne Cot Cemetery, Zonnebeke, Passendale	70	Voeren, Sint-Pieters-Voeren	241-242	Wilfordkaai, Temse	118
U		Voeren, Veurs	245	Wintertuin van de Ursulinen, Sint-Katelijne-Waver,	
Uilenspiegelmuseum, Damme	44	Volkssterrenwacht Mira, Grimbergen	253	Onze-Lieve-Vrouwe-Waver	141
Uitkerkse Polder, Blankenberge	19	Vossenplein, Brussel	296	Witloofmuseum, Kampenhout	258
Universiteitshal, Leuven	271	Vresse-sur-Semois, Bohan en Membre	437	Wolf Food Market, Brussel	292
Utopia Aalst, Aalst	110	Vresse-sur-Semois, Laforêt	436	Wortel-Kolonie, Hoogstraten, Wortel	182
V		W		Y	
Vaartkom, Leuven	272	Waasmunster	134	Yvoir, Évrehailles	405
Val Saint-Lambert, Seraing	454	Wachtebeke	135	Yvoir, Godinne	405
Vallei van de Abeek, Bocholt	212	Waimes, Mont Rigi	464	Z	
Vallei van de Ninglinspo, Aywaille, Quarreux	471	Waimes, Ovifat	469	Z33, Hasselt	210
Varen op de Semois, Bouillon, Poupehan	535	Walibi, Wavre (Waver)	466-468	Zedelgem	51
Veer van Schellebelle, Wichelen, Schellebelle	119	Wandelgebied Loksbergen-Zelk, Halen, Loksbergen	378	Zedelgem, Loppem	51
Vennbahn, Oostkantons	463	Wanze, Moha	234	Zedelgem, Zeebrugge	30
Vennbahn, Vennbahn, Oostkantons	463	Warandepark, Brussel	485	Zelzate	107
Verbeke Foundation, Stekene, Kemzeke	132	Warandepark, Tervuren	295	Zemst, Elwijt	267
Verdwenen Zwinhavens, Damme, Monnikerede	43	Waregem	264	Zemst, Hofstade	267
Verviers	480-481	Warredal, Maaseik, Neeroeteren	80	Zennegat, Mechelen, Battel	141
Vervoz, Clavier, Vervoz	483	Waterloo	221	Zilvermeer, Mol	175
Vestingroute, Ieper	52	Watermolen Grobbendonk, Grobbendonk	369	Zimmertoren, Lier	174
Veurne	66-67	Waterval van Reinhardstein, Waimes, Ovifat	165	Zinnik, zie Soignies	
Veurne, Wulveringem	66	Watervallen van Coe, Stavelot, Coe	469	Zoersel	183
Veurs, Voeren, Veurs	245	Waulsort, Hastière, Waulsort	444	Zoerselbos, Zoersel	183
Vieille Ferme De Godinne, Yvoir, Godinne	405	Waver, zie Wavre	402	Zomer van Antwerpen, Antwerpen	151
Vielsalm, Salmchâteau	528	Wavre (Waver)	378-379	Zonhoven	205
Vieux Huy, Huy (Hoei)	483	Werelderfgoed Spa, Spa	442	Zoniënwood, Brussel, Oudergem	306
Villa Empain, Brussel, Elsene	303	Wervik	80	Zonnebeke	69
Villa Mageroy, Habay, Habay-la-Vieille	496	Westerlo	179	Zonnebeke, Passendale	68, 70
Village du Livre, Libin, Redu	518	Westerlo, Tongerlo	178	Zoo Antwerpen, Antwerpen	156
Villers-la-Ville	380	Westfront Nieuwpoort, Nieuwpoort	25	Zoo Planckendaal, Mechelen, Muizen	141
Vilvoorde	262	Westmalle	179	Zottegem	129
Viroinval, Nismes	431-432	Wetlands van Harchies, Bernissart, Harchies	324	Zoutleeuw	283
Viroinval, Treignes	434-435	Wetteren	119	Zuikerkerke, Meetkerke	51
Visé, Lanaye	466	Wezemaal, Rotselaar, Wezemaal	277	Zulte, Machelen-aan-de-Leie	88
Vistrap, Oostende	28	Wichelen	118	Zutendaal	219
Vlaeykensgang, Antwerpen	155	Wichelen, Schellebelle	119	Zwalm, Dikkele	128
Vlassenbroek, Dendermonde, Vlassenbroek	113	Wiels, Centrum voor Hedendaagse Kunst, Brussel, Vorst	311	Zwembad Van Eyck, Gent	101
Vleteren, Westvleteren	68	Wiertzmuseum, Brussel, Elsene	303	Zwevegem	81
Vloethemveld, Zedelgem	51	Wijndomein Aldeneyck, Maaseik, Aldeneik	224		

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Teksten: Gert Corremans, Santina De Meester, Paul De Moor, Sara Van Poucke & Joris Verbeure

Fotografie: Koen De Langhe met aanvullingen van: blz. 14 onder Westtoer, blz. 15 onder Westtoer, blz. 20 boven Plopsaland, blz. 47 boven Boomkamp, blz. 79 boven Studio JPO, blz. 85 onder restaurant Nenuphar, blz. 101 midden Stad Gent, blz. 102 midden Arts in Flandres vzw, blz. 123 boven Heikki Verdurme, blz. 139 links onder Koninklijke Manufactuur De Wit, blz. 155 boven Jonas Verhulst, blz. 157 onder Sigrid Spinnox, blz. 160 onder Franky De Meyer (iStock), blz. 161 midden Matthias De Boeck (MoMu Antwerp), blz. 171 midden Bobbejaanland, blz. 174 onder Ilse Prinsen (www.streekproduct.be), blz. 191 bovenaan Marc Vanraes (gemeente Puurs Sint-Amands), blz. 258 boven toerisme Kampenhout, blz. 262 midden stad Vilvoorde, blz. 267 onder Sportimonium, blz. 296 onder Sophie Voituron (Visit Brussels), blz. 303 boven Roger van Buynder, blz. 320 onder Bureau Greisch, blz. 334 onder Claude Tillier, blz. 356 midden Charleroi Métropole, blz. 364 onder Thierry Van Regenmoorter, blz. 378 boven Walibi Belgium, blz. 379 boven Adventure Parc, blz. 476 boven Siroperie Artisanale d'Aubel, blz. 497 boven en midden Nutchel, blz. 512 boven François Bellin, blz. 536 boven Brasserie De Rochehaut

Foto achterplat: Koen De Langhe
Ontwerp en vormgeving: Keppie & Keppie, Varsenare

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2021
D/2021/45/624 – NUR 510 & 653
ISBN 978-94-014-7918-9

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in welke vorm ook of op welke wijze ook, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.